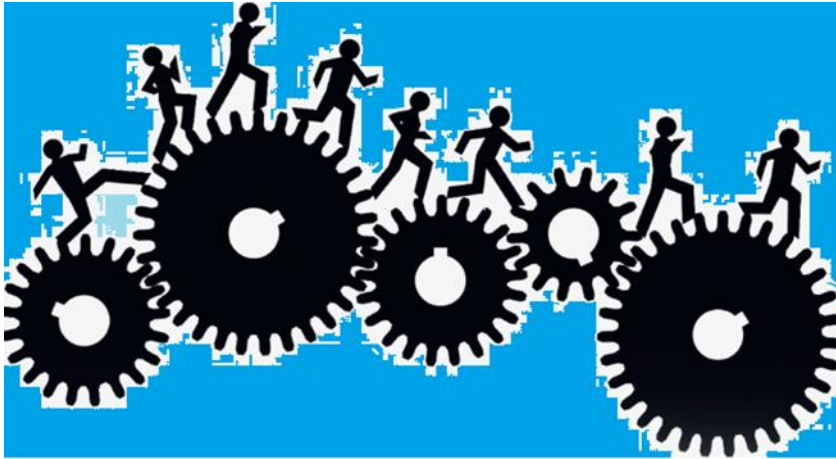

Actieagenda Technologie

Ter inleiding

Navolgende Actieagenda is opgesteld in nauwe samenwerking en met betrokkenheid van vertegenwoordigers van werkgevers, werknemers en onderwijs. De gedefinieerde actiepunten zijn opgesteld in de veronderstelling dat deze binnen het vigerende onderwijsstelsel en de bestaande wet- en regelgeving passen en beogen op voorhand geen aanpassingen.

Ambities technologische sector

Technologie is overal. Nederland kent een krachtige technologische sector die tot de wereldtop behoort. En deze sector is ambitieus: de komende jaren willen wij¹ de [inter]nationale topositie van de sector verder verstevigen.

Een sleutelfactor voor het realiseren van deze ambitie is *human capital*. Die uitstekende positie hebben we immers mede te danken aan onze goed opgeleide beroepsbevolking.

Technologische innovaties, klimaatdoelen, meer regionale verantwoordelijkheid en meerdere andere ontwikkelingen vragen om een nieuwe aanpak, om professionals, vakmensen met andere taken en competenties. Niet alleen in kwalitatieve zin, maar ook kwantitatief vraagt het om extra inspanningen. Kortom, het gaat erom dat de technologische sector ook in de toekomst blijft draaien als groeimotor.

Impact

De technologische ontwikkelingen zullen de wereld, zowel maatschappelijk als economisch, in versneld tempo ingrijpend veranderen. De dynamiek op de arbeidsmarkt is nooit groter geweest met verdwijnende en snel veranderende beroepen en functies, maar ook met nieuwe functies, waarvan nu onvoorspelbaar is hoe deze er uit komen te zien.

Met de uitvoering van de Actieagenda leveren de partners een belangrijke bijdrage aan:

- de energietransitie, aangezien arbeidsmarkt en scholing bepalend zijn voor het tempo waarmee deze kan worden bewerkstelligd
- het effectiever en efficiënter inzetten van onderwijsmiddelen, aangezien wordt ingezet op een verregaande samenwerking in de beroepskolom en in de regionale samenwerking in de regio tussen bedrijfsleven en onderwijs

¹ Voor de lijst met betrokkenen, zie pagina 11: 'De volgende partijen zijn betrokken bij de totstandkoming van de Actieagenda Technologie'

- de inclusieve samenleving, waarin kansengelijkheid ook voor achtergestelde groepen op basis van gelijkwaardige rechten en plichten is geborgd, aangezien de schaarste op de arbeidsmarkt kansen biedt aan hen die de afgelopen jaren vaker aan de kant hebben gestaan
- de innovatieagenda, aangezien een boost wordt gegeven aan de toepassingen van nieuwe technologieën, waardoor de gebruikers van deze technologieën beter worden bediend
- de versterking van de platformgedachte, waarbij stakeholders, partners in de Actieagenda elkaars sterke punten benutten
- de samenwerking op rijksniveau, waarbij de ministeries EZK, OCW en SZW geïntegreerd optreden als het gaat om het optimaliseren en afstemmen van alle instrumenten die worden ingezet in de richting van onderwijs en arbeidsmarkt, waarbij aandacht is voor het slim combineren van bestaande geldstromen
- het innovatiever, duurzamer en veiliger maken van ons land.

Opdracht

Ingegeven door een oproep van de Industriecoalitie van Bouwend Nederland, FME, Koninklijke Metaalunie en Techniek Nederland, om daadwerkelijk de doelstellingen van het Techniekpact tot tastbaar resultaat te willen brengen, heeft minister Van Engelshoven het verzoek gedaan aan onderwijs en bedrijfsleven in SBB om een actieagenda op te leveren, gericht op de bundeling van de inzet in het technisch beroepsonderwijs van overheid, onderwijs en bedrijfsleven, opdat versneld kan worden gewerkt aan de uitdagingen in het technisch beroepsonderwijs.

Uit de brief van de minister van 29 maart 2018:

Het verzoek luidt als volgt. Uiterlijk 1 september 2018 moet er een gezamenlijke actieagenda opgeleverd worden waarin concrete acties zijn opgenomen voor alle betrokken partijen. Doel van de actieagenda is om de inzet in het technisch beroepsonderwijs van overheid, onderwijs en bedrijfsleven te bundelen, zodat we versneld kunnen werken aan de uitdagingen in het technisch beroepsonderwijs. Voorbeelden van die uitdagingen zijn de instroom van studenten, het tekort aan docenten en de aansluiting van het opleidingsaanbod op de arbeidsmarkt. De actieagenda die de Industriecoalitie zelf heeft opgesteld, kan als eerste uitgangspunt fungeren. De acties dienen beoordeeld te worden op effectiviteit, haalbaarheid en wenselijkheid. De agenda dient tevens uitwerkingen te bevatten van de voor de acties benodigde middelen en wie de eigenaar is van elke actie. De actieagenda moet ten slotte gedragen en gesteund worden door onderwijs (VO-raad en MBO Raad), bedrijfsleven (technische sectoren) en overheid (OCW). De werkgroep dient dan ook te bestaan uit vertegenwoordigers van deze drie categorieën. SBB wordt gevraagd om de verbinding te leggen met alle betrokken sectoren, oog te hebben voor andere verwante initiatieven en de verbinding met het vmbo en hbo te leggen.

De Actieagenda is in overleg met de minister in twee fasen gerealiseerd. In september is eerst een zogenoemde houtskoolschets aangeboden, op basis waarvan geprioriteerde actiepunten zijn uitgewerkt tot de Actieagenda Technologie.

Aanpak

Uitgangspunt bij de aanpak om tot het beoogde resultaat te komen is focus, keuzes maken en gebruik maken van de bestaande opleidingsinfrastructuur en netwerken. Bij het definiëren van oplossingsrichtingen zijn goede voorbeelden betrokken en is verkend of deze goede voorbeelden kunnen worden verduurzaamd. In vier thematische werkgroepen met brede vertegenwoordiging uit geledingen van bedrijfsleven en beroepsonderwijs zijn verschillende oplossingsrichtingen verkend rondom de uitdagingen in het technisch beroepsonderwijs.

Het betreft de volgende vier werkgroepen:

1. Instroom door innovatief onderwijs
2. Excellente opleidingsinfrastructuur

3. Actueel vakmanschap en innovatie, leven lang ontwikkelen, digitalisering
4. Docententekort

Deze bijeenkomsten hebben geresulteerd in shortlists van mogelijke activiteiten die voor versnelling kunnen zorgen. Uit deze mogelijkheden is een aantal geselecteerd dat in aanmerking komt om direct op te pakken.

Beoogd resultaat

Een excellente technische opleidingsinfrastructuur, ondersteund door een goed werkend lerend regionaal netwerk, zorgt voor voldoende en goed gekwalificeerde vakmensen. Hierdoor is voor iedereen scholing op technisch gebied bereikbaar voor zowel initieel onderwijs als leven lang ontwikkelen.

Om focus te houden en om de grote diversiteit aan geldstromen goed te richten op deze regionale netwerkvorming is een vorm van landelijke coördinatie wenselijk.

Deze excellente opleidingsinfrastructuur, ondersteund door een goed werkend lerend regionaal netwerk, voldoet aan de volgende kenmerken:

Samenwerking

- er is samenwerking tussen het beroepsonderwijs en het georganiseerd bedrijfsleven, met gedeelde ambitie(s)
- de continuïteit van deze samenwerking is geborgd in een duurzame organisatiestructuur (onafhankelijk van mensen en conjunctuur)
- de samenwerkingspartners investeren gezamenlijk

Onderwijs

- er is sprake van een doorlopende leerlijn (vo – mbo en mbo – hbo) - in de beroepsonderwijskolom
- er is een sterke afstemming op inhoud en vorm van het onderwijs tussen bedrijfsleven en onderwijs
- de opleidingsinfrastructuur is praktijkgericht, actueel, aantrekkelijk en innovatief

Organisatie

- er zijn technieklocaties die efficiënt en effectief in de regio worden ingezet, met up-to-date materialen en technologie die aansluiten op de behoeften van het bedrijfsleven
- er vindt uitwisseling van personeel tussen onderwijs en bedrijfsleven plaats (zoals buitenschools leren, gastlessen etc.)
- de opleidingsinfrastructuur richt zich op verschillende doelgroepen zoals initiële leerlingen, zij-instroom, stathouders, bijscholing (LLO) en weet met maatwerk te anticiperen op verschillende doelgroepen.

De intentie achter deze kenmerken is om samenwerkingspartijen in de regio te inspireren om met elkaar het gesprek aan te gaan, van elkaar te leren en te onderzoeken of/hoe men tot een excellente opleidingsinfrastructuur kan komen.

Activiteiten

Actiepunt 1: Investeer in techniek voor het primair onderwijs en voortgezet onderwijs

Ambities

a. Meer aandacht voor techniek voor het primair onderwijs;

Kort termijn acties:

- Stimuleer technieklessen in het primair onderwijs. Hiertoe worden leerkrachten ondersteund met materiaal en ondersteuning

- Ontwikkel keuzemodules voor de pabo's, gericht op techniek, zoals een minor techniek voor de pabo of een keuzedeel ' voorbereiding techniek voor de pabo'. Beide modules worden breed ingezet en gekoppeld aan andere "niet-technologische" opleidingen en kunnen ook gebruikt worden voor bijscholing van po-docenten. Een inventarisatie van bestaande initiatieven dient als basis
- Ondersteun po-scholen zodat ze kunnen aanhaken bij Sterk Techniekonderwijs (regionale vmbo ontwikkelplannen) en daarmee gebruik kunnen maken van de ontstane netwerken van scholen en bedrijven
- Activeer scholen in het gebruik van hun mogelijkheden o.a. door het regelen van gastlessen door iemand uit het bedrijfsleven of een bedrijfsbezoek via site www.wetenschapindeklas.nl.
- Laat buitenschoolse activiteiten zoals Jet-Net&Technet, Techniektournoi, Techniektrofee, bezoek Science Centra, beter aansluiten bij het lesprogramma en de lessen.

b. Technologie wordt vast onderdeel van het voortgezet onderwijs

Korte termijn acties:

- Versterk techniekonderwijs vo door technologie als vast onderdeel aan bod te laten komen.
- Ontwikkel innovatief een aantrekkelijk techniekonderwijs voor alle profielen en leerwegen die aansluiten bij alle doelgroepen in het vo (zie ook actie 2)
- Ontwikkel uitdagende praktijkprojecten op het snijvlak techniek en andere vakgebieden (o.a. cross-over met zorg). Deze projecten kennen een relevantie met maatschappelijke uitdagingen, zoals de energietransitie en spelen in op de leefwereld van het kind: het gaat dus om maken, bouwen en installeren
- Ontwikkel contextrijke schakeljaren, zonder studietijdverlies, om de instroom van andere profielen naar de techniek in het mbo/hbo te vergemakkelijken en aantrekkelijker te maken
- Ondersteun docenten met het implementeren van techniek in de onderwijsuitvoering
- Stimuleer samenwerking van scholen met bedrijfsleven en/of andere externe partijen. Gebruik hiervoor de site www.gastlessenzogeregeld.nu;
- Ontwikkel een onderwijsonderdeel gericht op Technologie voor de havo met partijen uit het bedrijfsleven en het onderwijspartijen in de keten
- Onderzoek of aantrekkelijke, eenduidige, naamgeving van technische profielen vmbo (PIE, BWI en M&T) kan bijdragen aan een beter imago van deze profielen en kan leiden tot meer instroom van verschillende groepen leerlingen (zie ook actiepunt 2)
- Stimuleer de samenwerking in de regio tussen voortgezet onderwijs, technisch (v)mbo en bedrijfsleven. Hierbij kan de subsidie 100 miljoen techniek als katalysator dienen.

Door wie:

- De activiteiten zijn in eerste instantie de verantwoordelijkheid van scholen, maar moeten we gezamenlijk oppakken met bedrijven en andere partijen indien mogelijk.
- De vmbo activiteiten in het verlengde van Sterk Techniek Onderwijs worden door het team onder leiding van Stichting Platforms Vmbo opgepakt. De Federatie Techniek speelt een uitvoerende rol bij het ontwikkelen van aantrekkelijke keuzedelen/minoren.
- "Platform Talent voor Technologie", een samenwerkingsverband van de overheid en het bedrijfsleven met focus op po/vo/leraren kan de samenwerking onderwijs po/vo met het (georganiseerde) bedrijfsleven op zich nemen. Er wordt zoveel mogelijk gebruik gemaakt van bestaande programma's zoals regionale netwerken en Jet-Net/TechNet. Ook kan de samenwerking met partijen buiten Platform Talent voor Technologie worden gezocht. De acties worden, mede door afstemming in de programmaraad van Platform Talent voor Technologie, optimaal verbonden en gecoördineerd uitgevoerd met als doel dat alle po/vo leerlingen met technologie structureel en geborgd in aanraking te laten komen tijdens hun schoolloopbaan.

N.B.: *Het curriculum in het funderend onderwijs wordt momenteel geactualiseerd in het curriculumherzieningstraject genaamd Curriculum.nu. In negen leergebieden, waaronder Mens & Natuur en*

Digitale geletterdheid, wordt door leerkrachten en schoolleiders nagedacht over nieuwe kerndoelen voor het primair en voortgezet onderwijs. In het traject staat een doorlopende leerlijn centraal. Er zal in dit traject goed worden samengewerkt met en aangesloten op de ontwikkelingen van Curriculum.nu door bovengenoemde partijen.

Actiepunt 2: Technologie toegankelijker en inclusiever

Ambitie

Alle onderwijsinstellingen voeren actief beleid op inclusiviteit en diversiteit

Korte termijn acties:

- De mbo-instellingen sturen aan op sterkere bewustwording onder docenten. Dit kan worden bereikt door deze thema's verplicht op te nemen in de kaderbrief die onderwijsinstellingen opstellen op basis van hun begroting en in het jaarverslag;
- In lesmateriaal voor de techniek voor po-vo-mbo wordt er expliciet rekening gehouden met diversiteit en inclusiviteit. Dit wordt getest bij de doelgroepen.
- Zet een actieve database van ambassadeurs voor de techniek op die een afspiegeling is van de samenleving voor technologieonderwijs van de scholen. Maak hiervoor gebruik van bestaande databases van technische branches, vhto en anderen;
- Inventariseer succesverhalen; Er is al veel bekend en beschikbaar; er moet met name gezocht worden naar gerichte succesverhalen van specifieke doelgroepen (zoals vrouwen, vluchtelingen en mensen met een migratieachtergrond). Deze kunnen tevens ingezet worden als ambassadeurs.
- Zorg dat Sterk Techniekonderwijs (vmbo) actief op dit thema stimuleert bij het ontwikkelen van regionale voorstellen en het mogelijke vervolg daar op.

Door wie:

Alle betrokken bij de uitvoering van techniek in het onderwijs en bedrijfsleven moeten dit actiepunt opnemen in huidig beleid. Coördineer de verschillende aanpakken door Platform Talent voor Technologie te vragen hier een speerpunt van te maken voor po/vo. Voor mbo/hbo zijn de koepels en de onderwijsinstellingen met name aan zet.

Actiepunt 3: Bevorderen zij-instroom en bijscholing via flexibel onderwijs

Ambitie

Opschalen naar een landelijk dekkend aanbod van beroepsonderwijs [vmbo-mbo-hbo] voor zowel initiële studenten, als ook voor zij-instromers en werknemers.

Doel:

Stimuleren en ontwikkelen van flexibel, arbeidsmarktgericht en modulair beroepsonderwijs door:

1. De structuur voor het initieel mbo- en hbo-onderwijs verder te flexibiliseren en goed op elkaar te laten aansluiten (doorlopende leerlijn).
2. Het aanbieden van diplomatrajecten én modules, die op zichzelf staan maar ook deel uitmaken van het curriculum van een volledige opleiding. Zij-instromers en werknemers hebben de keuze om enkel een module te volgen en kunnen na het volgen van meerdere modules ook een erkend mbo/hbo-diploma krijgen.

3. Het in kaart brengen en wegnemen van belemmeringen in bijvoorbeeld wetgeving, bekostiging en de inzet van docenten.
4. Efficiënt op te leiden binnen de regio door studenten, zij-instromers en werknemers zoveel mogelijk samen te voegen en het aanbod aan opleidingen regionaal op elkaar af te stemmen (niet alles overal aanbieden).

Korte termijn acties:

1. "Hoe kan het anders?", leren van goede voorbeelden
 - Inventariseer drie goede voorbeelden binnen de technologie waar al wordt opgeleid conform bovengenoemde doelstellingen, verzamel en deel de do's and don'ts.
 - Vind niet opnieuw het wiel uit: gebruik het overzicht van samenwerkingsverbanden, waaraan nu door veel partijen wordt gewerkt.

Door wie:

- Techniekpact (OCW en EZK)
- Werkgevers- en werknemersorganisaties
- Regionale opleidingsbedrijven en de betrokken onderwijsinstellingen

2. *Ervaring opdoen met flexibele mbo-/hbo-structuur*

Uitvoeren van een pilot flexibele, modulaire opleidingstrajecten, waarbij ervaring wordt opgedaan met pilots mbo-certificaten, experimenten flexibilisering hbo en vraagfinanciering hbo.

Door wie:

- Ministerie van OCW
- Mbo-scholen
- Hbo-scholen
- Bedrijfsleven

Actiepunt 4: Slim verknopen van initiatieven in de regio

Ambitie

Het verknopen van regionale initiatieven in de techniek voor wat betreft de samenwerkingsverbanden vmbo-mbo-hbo en de bestaande bedrijfstakinfrastructuren.

Korte termijnacties:

1. Informatie over regionale samenwerkingen vmbo – mbo – hbo, bedrijfstakinfrastructuur en bedrijven bijeen brengen, om de bestaande opleidingsinfrastructuur in kaart te brengen:
 - Inventarisatie van regionale samenwerkingen vmbo – mbo
 - Toegekende aanvragen Regionaal Investeringsfonds (RIF) [Katapult]
 - CIV's [Katapult]
 - Centers of Expertise [Katapult]
 - Fieldlabs [Smart Industry]
 - Scholingspools
 - Bedrijfstak scholen
 - OpleidingsbedrijvenHet al bestaande overzicht van RIF's, CIV's en CoE's (Katapult) aanvullen met de bedrijfstakinfrastructuren.
2. Vaststellen van witte vlekken in regio's als het gaat om samenwerkingsverbanden en vervolgens inzetten op optimalisering van de samenwerking in die regio's.

3. Het gesprek aan op basis van de verzamelde bestaande initiatieven om gezamenlijk toe te werken naar een excellente opleidingsinfrastructuur.

Door wie:

- Katapult
- Brancheorganisaties
- MBO, VMBO
- VO-Raad

Actiepunt 5: Geef meer ruimte om publiek-private middelen te koppelen

Ambitie

De bereidwilligheid om de samenwerking tussen privaat en publiek in de technologie vergroten door belemmeringen, veroorzaakt door de huidige regelgeving weg te nemen.

Korte termijn acties:

1. De knelpunten omtrent de balans tussen onderwijs en bedrijfsleven bespreken met OCW. Binnen RIF-partnerschappen is een balans tussen onderwijs en bedrijfsleven van cruciaal belang. Juridisch is het niet mogelijk om andere penvoerende organisaties op te voeren dan bekostigd onderwijs, maar in gezamenlijkheid kan wel gezocht worden naar andere typen oplossingen.
2. Voorkom belemmeringen bij verbreding en verdieping van bestaande RIF's rondom techniek.
3. Zorg voor interdepartementale regie bij initiatieven rondom Leven Lang Ontwikkelen die zich richten op diverse doelgroepen, zoals bijvoorbeeld initiële leerlingen, werknemers, zij-instromers en statushouders. Dit betreft ook de gemeentes. Zorg voor een sector brede en interdepartementaal brede mobiliteits- en opleidingsondersteuningsinfrastructuur en breng diverse subsidiestromen rondom de zij-instromer bijeen.
4. Maak de ruimte binnen regelingen, zoals RIF, groter gelet op dynamiek en snelheid die de technologische ontwikkeling met zich meebrengt.
5. Verduurzaam goede praktijken waardoor wordt voorkomen dat tegen het einde van een subsidieperiode de opgebouwde infrastructuur en resultaten teniet zullen gaan.

Door wie:

- Bedrijfsleven
- Ministerie van OCW voor wat betreft de RIF-regeling
- Ministeries van OCW-SZW-EZ voor initiatieven met verschillende doelgroepen rondom Leven Lang Ontwikkelen
- Gemeentes
- De betrokken partners (publiek en privaat) van goede praktijken die kunnen bijdragen aan verduurzaming

Actiepunt 6: Werkenden in de technologische branches geven invulling aan hun ontwikkeling, gebruikmakend van een optimale leercultuur in het bedrijf

Ambitie

[Potentiele] medewerkers ondersteunen, die daadwerkelijk met hun ontwikkeling aan de slag gaan door hen inzicht te geven in wat zij nu al kunnen (nulmeting), wat zij zoeken, wat nodig is voor toekomstige loopbaanontwikkeling en kansen en wat het hen oplevert. We zorgen ervoor dat hierbij de rijke leeromgeving in de bedrijven beter benut wordt.

Korte termijn acties:

- werkgevers enthousiasmeren het leren en werken aan een stimulerende leercultuur binnen hun bedrijf, door het gesprek over het ontwikkelen tot een natuurlijk proces te maken, (juist) niet alleen in de functioneringsgesprekken
- werkgevers investeren in werkplekleren gericht op medewerkers [we gaan voor een BBL4life]
- pilot gericht op het stimuleren van medewerkers om te investeren in hun ontwikkeling. De overheid stelt een portfolio ter beschikking, waarin formele scholing en aanvullende competenties worden vastgelegd. De medewerker is eigenaar en verantwoordelijk voor de inhoud en het actualiseren van zijn portfolio
- oprichting van een pool van begeleiders, ondersteund door de technische scholingsfondsen, en inzet van adviseurs van SBB, voor de begeleiding van de deelnemers in de pilotgroep
- ter ondersteuning van het werkplekleren een universele toolbox ontwikkelen, gericht op leren, het vastleggen van kennis en didactiek
- het geleerde waarderen met certificaten op basis van branchevakmanschapsstructuur, waarin ook de landelijke kwalificatiestructuur (mbo), de ad's, de beroepsgerichte masters en de beroepsprofielen van de Bachelors (hbo) zijn opgenomen, rekening houdend met eerder verworven competenties [EVC]
- sociale partners steunen het leren met collectieve afspraken over leven lang ontwikkelen
- de overheid faciliteert met middelen en instrumenten en zorgt voor coördinatie in het gehele leven lang ontwikkelen landschap, nationaal en regionaal
- promotie van de fiscale regeling 'individuele leerrekening'.

Door wie:

- De werkende die met zijn ontwikkeling aan de slag gaat
- Werkgevers- en werknemersorganisaties in de technologie, met steun van de overheid voor wat betreft het stimuleren, het meefinancieren en de kwaliteitsborging van het leren en het verstrekken van het gestandaardiseerde portfolio op basis van MijnDUO.

Actiepunt 7: Vergroot de capaciteit en inzet van docenten in het technisch beroepsonderwijs

Ambitie

a. Vergemakkelijk de inzet van werknemers uit het bedrijfsleven in het onderwijs

Korte termijn acties:

- Organiseer een lerarenloket, met informatie over de omvang van het lerarentekort techniek, informatie over hoe je als zij-instromer techniekdocent wordt en neem goede voorbeelden op over toeleiding van technici naar een rol in het onderwijs;

beroepsonderwijs bedrijfsleven

- Geef studenten met interesse en geschiktheid voor een onderwijsloopbaan direct na hun mbo-diploma een aanstelling als instructeur/trainee en laat hen hun baan combineren met een lerarenopleiding techniek;
- Sluit voor beroepsonderwijs ook het bedrijfsleven (werkgevers, vakbonden, O&O) aan op de gesprekken over bevoegdheden en bekwaamheden in het onderwijs en onderwijsteams, zoals geformuleerd in het advies van de Onderwijsraad;
- Schaf de eis af, waarbij hbo-lerarenopleidingen die maatwerk/deeltijd willen aanbieden, de accreditatie dienen te bezitten van voltijds lerarenopleiding techniek [langere termijn].

Door wie:

- MBO Raad
- OCW (wetgeving),
- O&O Fondsen
- SPV
- Vereniging Hogescholen
- VO-Raad
- Werknemersverenigingen onderwijs

b. Promoot docentschap in technologie opleidingen

Korte termijn acties:

- maak keuzedeel instructie voor niveau 3 met het doel studenten techniek kennismaken te laten maken met een onderwijsrol;
- voor niveau 4 werkt het onderwijs een ontwikkelverzoek voor een keuzedeel Mentoring en training. Sector kamers ICT-CI en TGO krijgen het ontwikkelverzoek t.z.t. voorgelegd.
- Verbreed het educatieve traject naast de bachelor ICT naar andere technische sectoren, zodat de studenten naast hun technische bachelor ook een onderwijsbevoegdheid docent techniek halen.

Door wie:

- Mbo-scholenveld
- SBB
- Hbo-scholenveld

Betrokken partijen

De volgende partijen zijn betrokken bij de totstandkoming van de Actieagenda Technologie:

A+O Metalektro	OBM-Oost
Aob	OBM-Midden-Nederland
Bedrijfstakschool Anton Tijndink	OOM
Bouwend Nederland	OTIB
Bouwmensen Delft	Platform Bèta Techniek
BOVAG	PO-Raad
CNV	ROC Friese Poort
FME	ROC Mondriaan
FNV Bouw	ROC van Twente
FNV Metaal en Techniek	Saxion
Fontys Hogeschool	SBB
Hogeschool van Arnhem en Nijmegen	Schoonhovens College
IW Nederland	SPG infra Schiedam
IW Noord-Holland	Stichting Platforms VMBO
Katapult	SUMMA College
Koninklijke Metaalunie	Techniekraad Noord-Holland
MBO Raad	TechniekTalent.nu
mboRijnland	Techniek Nederland
Nederland ICT	Vereniging Hogescholen
NMT	Vmbo Platform Techniek
NRTO	Vmbo Teylingen College KTS
	VO-Raad